

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt XVII. Idem a Colubriensi, & aliis Episcopis in Regno Portugalliæ
constitutis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

const. Princip. l. 1. ff. de jure immuni. Illustrant ultra congestos à Barboſa in præſenti. Duarenus ad tit. de conſtit. Princip. cap. 3. Donel. lib. 1. comment. cap. 29. Connanus lib. 1. comment. cap. 16. num. 6. Rebuffus de priviſ. ſchol. priviſ. 32. num. 12. Menochius lib. 3. de præſumpt. præſumpt. 97. num. 19. & præſumpt. 103. num. 21. Mantica de conſect. lib. 8. tit. 6. num. 11. & de tacit. tit. 4. num. 57. Valascus conſult. 58. num. 11. Sanchez lib. 2. de matrim. diſput. 4. num. 33. Rebelus de juſtit. 2. par. lib. 1. de contract. quæſt. 2. ſect. 1. Suarez lib. 8. de legib. cap. 27. num. 9.

3. Impugnatur tradita aſſertio. Sed hæc aſſertio difficilis redditur ſequenti juris conſideratione; nam beneficium, ſeu privilegium contra jus conſeſſum, non latè interpretari, immò reſtringi debet, cap. 1. & 2. de filiis præſbyt. lib. 6. cap. quod diſlecto, de conſanguin. & aſſin. Sed beneficium, de quo in præſenti, contra jus commune conſeſſum fuit; ſiquidem ſecundum jus commune præbendæ, quæ in victu, & veſtitu conſiſtunt, tantùm divinis officiis intereſſentibus, non verò abſentibus aſſignari poſſunt, cap. unic. de cleric. non reſid. lib. 6. igitur in præſenti casu beneficium Pontificis latè interpretari non poterat. Accedit, nam collatio præbendarum ad Capitulum ſpectat, ut probavi in cap. 1. ne Sede vacante, igitur cum ex ampliatione præſentis beneficii magnam præjudicium irrogaretur Canonicis, non ampliandum, immò potiùs reſtringendum beneficium videbatur, juxta legem quotiens, Cod. de præſbyt. Imper. Deinde principium illud ab Innocentio adductum, videlicet beneficium Principis latèſſimè eſſe interpretandum, difficile videtur, ſiquidem variis juris teſtimoniis docetur beneficium Principis ſtrictè interpretari debere, ut in l. 2. §. ſi quis à Principe, & §. merito, ff. ne quis in loco publico, l. ſi quando 35. in princip. Cod. de inoffic. cap. ſi nal. de præſ. l. ſæpe, ff. de officio Preſid. Authent. de non alienandis, §. quia verò collat. 2. Ergo non rectè in præſenti docetur, beneficium Principis latèſſimè eſſe interpretandum.

4. Traditur ratio decidendi. Quà difficultate oppreſſi repetentes in præſenti varias interpretationes adduxerunt præſenti deciſioni. Gloſſa in præſenti recurrit ad voluntatem Pontificis, aſſerens ideo in terminis hujus textus latèſſimè fuiſſe factam interpretationem, quia ſic Innocentius voluit. Verùm hunc Gloſſæ intellectum merito improbat Panormitanus hic, quia Summus Pontifex ferè ſemper reſpondet juxta jus commune, cap. in cauſis de rejudic. Unde in præſenti casu, ſi beneficium ab eo conſeſſum repugnabat juri communi, ab eo non ampliari, immò reſtringi debebat: quare ipſe Panormit. ſequitur alium Gloſſæ intellectum, videlicet in præſenti

casu beneficium non juri communi contrarium, immò ſecundum jus fuiſſe, quia Magiſter hic abſens erat in ſervitio Epifcopi, vel Pontificis, & ſic juxta jus commune debebat pro præſente judicari, juxta tradita in cap. 7. de cleric. non reſid. & ita cum juri communi conforme eſſet, debebat ampliari potiùs quàm reſtringi, ex l. final. ff. de conſtit. Princip. Deinde Gloſſa, & Abbas fatentur, privilegium, de quo in præſenti, eſſe quidem contra jus commune; ideo autem in eo fieri latèſſimam interpretationem, quia conſtabat de intentione Pontificis volentis huic Magiſtro, etſi non reſideret, providere tanquam reſidenti, ut apertè colligitur ex illis verbis, ubi Pontifex jubet iſti Canonico provideri ſicut uni ex aliis reſidentibus. Sed iſis ſententiis omiſſis, verius dicendum eſt, in præſenti ſpecie ideo latèſſimam fieri interpretationem, quia non agebatur de privilegio, ſed de mandato de providendo, quod ex motu proprio Summi Pontificis emanavit, ideo latèſſimè eſt interpretandum, juxta textum in cap. ſi pluribus, de præbend. in 6. Aliter dicendum eſt, ſi mandatum illud ſimpliciter conſeſſum eſſet, quoniam tunc ut odioſum ſtrictè eſt interpretandum, juxta textum in cap. quamvis 4. eodem tit. de præbend.

Unde non obſtat dubitandi ratio ſuprà adducta, ſiquidem in præſenti non de privilegio, ſed de mandato de providendo agitur, in quo interpretatio non eſt ſtrictè faciendâ. Nec obſtat, quod etiam in hoc mandato præjudicium Canonicorum verſatur, quia ipſi de jure communi poterant præbendam conferre, ideoque mandatum eſſe odioſum: quomam reſpondetur, hoc non eſſe conſiderabile quando Summus Pontifex, concedit ſimile mandatum, quia ipſi Pontifici competit ſuprema beneficiorum diſpenſatio ſecundum idem jus commune, cap. 2. de præb. lib. 6. Nec obſtat augmentum ipſius difficultatis deductum ex variis utriuſque juris locis, in quibus docetur, privilegium Principis ſtrictè eſſe interpretandum. Pro quorum ſolutione, & concordia cum aliis, in quibus contrarium docetur, dicendum eſt, diſcrimen eſſe conſtituendum inter privilegium, ſeu Beneficium, quod alicui conceditur cum tertij præjudicio; & inter illud privilegium, quod aliquid præter jus continet, ex quo nulli præjudicium ſequitur. Primo casu quodlibet beneficium, ſeu privilegium ſtrictè interpretandum eſt, l. penult. cum aliis ſuprà adductis, de conſtit. Princip. Secundo verò casu amplè, & plenèſſimè interpretandum eſt in eodem casu, vel perſona, de qua loquitur, non verò extra caſum, vel perſonam in beneficio expreſſam, ut jam notavi in cap. 7. de priviſ.

5. Dissoluitur dubitandi ratio

CAPVT XVII.

Idem^a Colubriensi, & aliis Episcopis in Regno Portugallie constitutis.

CUM in partibus vestris, peccatis exigentibus, sæpe contingat diversa loca interdicto supponi, quando generale, vel particulare dici debeat interdictum, apud vos accepimus in dubium revocari; cum illi, qui ab Ecclesia Romana decorari privilegio meruerint, videlicet ut cum generale interdictum terræ fuerit, liceat eis clausis januis, non pulsatis campanis, exclusis excommunicatis, & interdictis, suppressa voce divina officia celebrare, interdicto particulari se afferant non arctari, afferentes illud interdictum generale dumtaxat, quando regnum, vel saltem provincia

D.D. Gonzal. in Decretal. Tom. V.

Ggg 3

tota

tota subijcitur interdictio: propter quod, & iustitia sapius deperit, & Prælatorum sententia contemnuntur, cum in aliis provinciis interdictis divina celebrent, & suspensis organis aliorum, ipsi pulsatis campanis, & apertis januis, quoslibet passim recipiant ad divina. Ne autem diversa interpretatio discordia causam inter vos ulterius, & odii fomitem valeat ministrare, vel quod interdictum dici debeat generale, amodò in dubium revocetur, significatione vobis præsentium intimamus, quod cum in privilegiis de regno, vel provincia nihil expressè dicatur, nomine terræ non solum regnum, vel provinciam intelligi volumus, verum etiam ^b villam, & castrum, ut & in his locum habeat, quod de generali dicitur interdictio, videlicet ut cum villa, vel castrum generali subijcitur interdictio, præscripta privilegii forma debeat observari.

NOTÆ.

- I. ^a **C**olubriensi.] Ita etiam legitur in tertia collectione, *sub hoc tit. cap. 1.* & in ipso registro epistolarum correcto à Sitleto, fol. 266. De Colubriensi Ecclesia egi in *cap. 8. de procurat.*
2. ^b *Villam, & castrum.*] Consonant textus in

cap. præsentis, cap. si autem, hoc tit. in 6. & Probat Gibalinus de censur. disquisit. 1. quest. 2. num. 24. Et hanc, & alias divisiones interdicti adduxi in *cap. cum inter, de consuet. ubi & in cap. 2. de his que sunt à Prælati, & in cap. quod in te, de penit. & remiss. plura de interdicto adduxi.*

CAPVT XVIII.

Idem ^a *Altrissiodorensi Episcopo.*

Cum tibi de benignitate Sed. Ap. sit indultum, quod ordinatio rerum clericorum ab intestato decedentium liberè in tua potestate, ac dispositione permaneat, volens omnem materiam scandali remove, quod aliquando inter te, & tuos est subortum, super duobus nos consulere voluisti. Primò, an appellatio vocabuli clericorum, tam ad canonicos, quàm ad non canonicos extendatur. Secundò, an illi, qui in voluntate, & dispositione alterius suam committunt ultimam voluntatem, nihil per se penitus ordinantes, vel determinantes quid cui loco, vel personæ conferri debeat, dicantur decedere intestati. Primæ igitur consultationi tuæ duximus respondendum, quod appellatio clericorum non solum alios, sed & canonicos comprehendat. In secundâ verò dicimus, quod qui extremam voluntatem in alterius dispositione committit, non videtur decedere intestatus.

NOTÆ.

- ^a **A**ltrissiodorensi.] Ita etiam legitur in tertia collectione, *sub hoc tit. cap. 2. & in cap. tibi*

de testam. ubi extat alia pars hujus textus, ubi de hac concessione facta Episcopo Altrissiodorensi egi in cap. cum tibi, de testamentis.

CAPVT XIX.

Idem *Capitulo, & Præposito* ^a *Placentino.*

Cum clerici Placentini juramentum præstant sub hac forma verborum: Ego talis ab hac hora in antea fidelis ^b ero, & obediens sanctæ Placentinæ Ecclesiæ, & Domino meo Placentino Episcopo: per vestras nos literas consulere voluistis, utrum intelligi debeat Clerus totius dioc. an Capitulum tantum Ecclesiæ Cathedralis? Nos igitur disc. v. respondemus quod per Ecclesiæ Placen. vocabulum in forma juramenti præscripti non debet intelligi totius diocesis Clerus: & si Capitulum intelligatur Ecclesiæ Cathedralis; is tamen, qui præstat hujusmodi juramentum, Episcopo tanquam capiti principaliter obligatur.

NOTÆ.

- I. ^a **P**lacentino.] Ita etiam legitur in tertia collectione, *sub hoc tit. cap. 3.* De Ecclesia Placentina nonnulla adduxi in *c. final. de juram. calum.*

^b *Fidelis ero.*] Juxta formam fidelitatis, & obedientiæ, quam debent clerici proprio Episcopo præstare, de qua egi in *cap. ego, de jurejur. cap. ex diligenti, de simonia.*